

ПРИМІТКИ

до фінансової звітності НО «ВПФ «Соціальні гарантії» за 2020 рік

1. Розкриття інформації відповідно до МСБО 26 «Звітність щодо програм пенсійного забезпечення»

Неприбуткова організація «Відкритий пенсійний фонд «Соціальні гарантії» (ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 33617734; місцезнаходження: 79060, м. Львів, вул. Наукова, 7-а), дата та номер запису в Єдиному державному реєстрі про проведення державної реєстрації юридичної особи 24.06.2005 р. № 1 415 102 0000 005718, внесена до Державного реєстру фінансових установ згідно з рішенням Держфінпослуг №5138 від 20.12.2005 р. (Свідоцтво серії ПФ №59, реєстраційний номер 12101677).

Вид Фонду – відкритий: *засновниками* Фонду можуть бути будь-які юридичні особи, крім тих, діяльність яких фінансується за рахунок бюджету України чи місцевих бюджетів. В табл. 1.1 наведена інформація про засновників Фонду станом на 31.12.2020 р.

Таблиця 1.1.

Засновники Фонду на 31 грудня 2020 р.

Найменування юридичної особи	ІКЮО	Частка у капіталі
ТДВ «АМФІТОН»	14311407	0%
ТОВ «Торговий дім «Насіння»	30674952	0%

Зміни у складі засновників Фонду в 2020 році не відбувались. 17 листопада 2020 року Збори засновників НО «ВПФ «Соціальні гарантії» прийняли рішення про вихід зі складу засновників ТОВ «Торговий дім «Насіння» і внесення відповідних змін до Статуту (протокол № 25). Відповідні зміни будуть внесені в Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань у 2021 році.

Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань кінцеві бенефіціарні власники Фонду відсутні.

Опис діяльності Фонду

Фонд створений для провадження діяльності виключно з недержавного пенсійного забезпечення шляхом накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також для здійснення пенсійних виплат учасникам Фонду у визначеному Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення» порядку.

Предметом діяльності фонду є сукупність організаційних, юридичних та інших передбачених чинним законодавством України дій, спрямованих на здійснення недержавного пенсійного забезпечення учасників Фонду з метою отримання ними додаткових до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійних виплат.

Накопичення пенсійних внесків здійснюється шляхом провадження інвестиційної діяльності щодо інвестування пенсійних активів Фонду. Об'єкти інвестування, у які можуть бути розміщені активи Фонду, затверджуються Радою Фонду та відображаються в його Інвестиційній декларації.

Інвестиційна декларація є документом, який визначає інвестиційну політику Фонду. В Інвестиційній декларації відображаються основні напрями інвестування активів Фонду та обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами, встановлені у межах загальних вимог та обмежень інвестиційної діяльності, визначених Законом України «Про недержавне

пенсійне забезпечення».

Метою інвестування пенсійних активів є приріст пенсійних коштів для забезпечення прав учасників Фонду щодо отримання ними додаткових до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування пенсійних виплат відповідно до вимог законодавства України про недержавне пенсійне забезпечення.

Інвестиційна політика Фонду полягає в розміщенні його пенсійних активів у найбільш вигідні фінансові інструменти з метою отримання максимального інвестиційного доходу при мінімально можливих ризиках, враховуючи кон'юнктуру ринку цінних паперів, ризик вибору контрагента та інші фактори ризику, та керуючись вимогами чинного законодавства.

Органи управління Фонду

Органами управління Фонду є загальні збори засновників та Рада Фонду. Створення інших органів управління Фонду заборонено.

Рада Фонду є єдиним регулярно діючим органом управління Фонду, що здійснює контроль за поточною діяльністю Фонду та вирішує основні питання його роботи. Засідання Ради Фонду проводяться періодично (не рідше ніж раз на квартал).

Адміністратор, компанія з управління активами, зберігач Фонду

Для забезпечення діяльності, Фонд користується послугами осіб, визначених Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення».

Адміністрування та управління активами Фонду протягом 2020 року здійснювалось Товариством з обмеженою відповідальністю «КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «ОПТИМА–КАПІТАЛ» (код за ЄДРПОУ 32800975) згідно з Договором про адміністрування недержавного пенсійного фонду від 23 січня 2006 року №1 та Договором про управління активами недержавного пенсійного фонду від 23 січня 2006 року №1.

ТЗОВ «КУА «ОПТИМА–КАПІТАЛ» діяло на підставі ліцензій:

- ліцензія серії АБ №115981 на провадження діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів, видана згідно з рішенням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України №559 від 24.04.2008 р.; строк дії ліцензії: з 24.04.2008 р. – безстрокова;

- ліцензія серії АВ №617838 на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку - діяльність з управління активами інституційних інвесторів (діяльність з управління активами), видана згідно з рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку №229 від 20.03.2012 р.; строк дії ліцензії: з 26.03.2012 р., строк дії необмежений.

Згідно з п. 2 рішення НКЦПФР від 23.07.2020 №379 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2020 р. за №847/35130) з 01 липня 2020 року ліцензія серії АБ №115981 вважається переоформленою на ліцензію на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів та діяльності у системі накопичувального пенсійного забезпечення - діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів.

Місцезнаходження ТЗОВ «КУА «ОПТИМА–КАПІТАЛ»: 79060, м. Львів, вул. Наукова, 7А.

Зберігачем Фонду протягом 2020 року був АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ» (код за ЄДРПОУ 00032112) згідно з договором №57-00/08-1110-Ю від 11 лютого 2015 року.

Зберігач діяв на підставі ліцензії на провадження депозитарної діяльності депозитарної установи серії АЕ №263201, виданої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку 13.08.2013 р., та ліцензії депозитарної діяльності із зберігання активів пенсійних фондів серії АЕ №263203, виданої Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку 13.08.2013 р.

Місцезнаходження Зберігача: 01011, м. Київ, вул. Лєскова, буд. 9.

Вкладники Фонду

Вкладниками Фонду є юридичні особи - роботодавці та фізичні особи, які власними коштами здійснюють пенсійні внески на користь учасників Фонду на умовах укладених пенсійних контрактів. Протягом 2020 року вкладниками Фонду були 5 роботодавців та 66 фізичних осіб, з якими укладено пенсійні контракти. В табл. 1.2 наведена інформація про роботодавців, що є вкладниками Фонду в 2020 році.

Таблиця 1.2

Роботодавці, що є вкладниками Фонду в 2020 році

Найменування	ІКЮО / РНОКПП
ТДВ «АМФІТОН»	14311407
ТОВ «Торговий дім «Насіння»	30674952
ТОВ «ГЛАССВОРК ТЕХНОЛОДЖІ»	37930173
ТОВ «Українські юридичні технології»	31729462
ФОП СОБЕНКО М. Я.	2421914978

Учасники Фонду

Учасниками Фонду є фізичні особи, на користь яких сплачуються (сплачувалися) пенсійні внески до Фонду й які мають право на отримання пенсійних виплат або отримують такі виплати на умовах і в порядку, визначених *пенсійним контрактом* та договором про виплату.

Учасниками Фонду можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства. Кількість учасників Фонду на 31 грудня 2020 р. становить 1 190 осіб.

Пенсійний контракт

Пенсійний контракт є договором між Фондом та його вкладником, який укладається від імені Фонду його Адміністратором та згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника Фонду за рахунок пенсійних внесків такого вкладника.

Тип пенсійної програми з визначеними внесками

Фонд використовує пенсійну програму з визначеними внесками, згідно з якою суми, що підлягають виплаті у вигляді пенсійного забезпечення, визначаються відповідно до внесків, сплачених до Фонду, і отриманого від них інвестиційного доходу. Вкладники програми роблять внески до Фонду на добровільних умовах.

Умови припинення пенсійної програми

Програма може бути припинена, якщо ліквідовані всі засновники Фонду або не залишилося жодного учасника Фонду.

Ліквідація Фонду здійснюється на підставі рішення засновників; правонаступників засновників Фонду, у випадках передбачених законодавством; суду.

Пенсійні схеми

Умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення, що здійснюється Фондом, визначаються пенсійними схемами, які розробляються з дотриманням законодавчих вимог з питань недержавного пенсійного забезпечення та Статуту Фонду.

Фондом затверджено чотири пенсійні схеми:

- Пенсійна схема № 1 (пенсійні внески здійснює роботодавець Учасників Фонду у розмірі однакового відсотка від заробітної плати для всіх таких Учасників Фонду);
- Пенсійна схема № 2 (пенсійні внески здійснює роботодавець Учасників Фонду і їх розмір залежить від віку Учасників Фонду);
- Пенсійна схема № 3 (пенсійні внески здійснює роботодавець Учасників Фонду і їх розмір залежить від стажу роботи таких Учасників Фонду);
- Пенсійна схема № 4 (пенсійні внески здійснюють фізичні особи і їх розмір визначають самостійно при кожній сплаті).

Пенсійні внески до Фонду

Пенсійні внески – грошові кошти, сплачені вкладником до Фонду в розмірі та порядку, установленому пенсійним контрактом, укладеним з Фондом згідно з умовами обраної пенсійної схеми. Максимальний розмір пенсійних внесків не обмежується. Пенсійні внески сплачуються перерахуванням відповідних грошових сум на поточний рахунок Фонду у його Зберігача. Розмір та порядок сплати пенсійних внесків встановлюється пенсійним контрактом відповідно до обраної пенсійної схеми.

Пенсійні активи Фонду

Пенсійні активи – це активи Фонду, сформовані виключно внаслідок пов'язаної з провадженням ним діяльності з недержавного пенсійного забезпечення.

Пенсійні активи Фонду складаються із:

- активів у грошових коштах;
- активів у цінних паперах;
- інших активів згідно із законодавством.

Використання пенсійних активів Фонду

Пенсійні активи, що накопичуються у Фонді, використовуються для цілей його інвестиційної діяльності, виконання зобов'язань Фондом перед його учасниками та оплати витрат, пов'язаних зі здійсненням недержавного пенсійного забезпечення з урахуванням обмежень, встановлених законодавством.

Основні показники діяльності Фонду:

- вартість чистих активів Фонду на 31.12.2020 р. – 10 171 644,27 грн.;
- збільшення вартості чистих активів Фонду за 2020 рік – 1 994 093,94 грн.;
- надходження пенсійних внесків до Фонду за 2020 рік – 1 381 835,91 грн., у тому числі пенсійні кошти, переведені з інших недержавних пенсійних фондів – 69 543,15 грн.;
- пенсійні виплати за 2020 рік – 239 105,75 грн.;
- переведень пенсійних коштів до інших недержавних пенсійних фондів в 2020 році не було;
- чиста вартість одиниці пенсійних активів на 31.12.2020 р. – 2.7670828284 грн., що на 0.2573310006 грн. більше чистої вартості одиниці пенсійних активів на початок року (2.5097518278 грн.) або на 10,25%;
- загальна кількість одиниць пенсійних активів на 31.12.2020 р. – 3 675 944.9936 одиниць, що на 417 634.6542 одиниць більше у порівнянні зі станом на 31.12.2019 р. (3 258 310.3394 одиниць);
- загальна кількість учасників Фонду на 31.12.2020 р. – 1 190 осіб, що на 45 осіб більше, ніж на 31.12.2019 р. (1 145 осіб).

Нижче наведені Звіт про наявні чисті активи Фонду (табл. 1.3) та Звіт про зміни в чистих активах Фонду, наявних для виплат (табл. 1.4).

Таблиця 1.3

Звіт про наявні чисті активи Фонду

Показники	На 31.12.2019, грн.	На 31.12.2020, грн.
Грошові кошти, розміщені на вкладних (депозитних) банківських рахунках	4 040 000,00	4 314 000,00
Цінні папери, дохід за якими гарантовано Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими радами відповідно до законодавства	0,00	390 073,81

Цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України	3 782 597,00	4 632 724,43
Облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України	306 633,15	0,00
Об'єкти нерухомості	0,00	830 000,00
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	22 971,57	17 778,35
- заборгованість, пов'язана з придбанням (продажем) активів	0,00	0,00
- заборгованість з нарахованих дивідендів, відсотків за депозитами та купонів за облігаціями	22 971,57	17 778,35
Загальна сума інвестицій Фонду	8 152 201,72	10 184 576,59
Кошти на поточному рахунку	53 262,53	19 371,18
Загальна вартість активів Фонду	8 205 464,25	10 203 947,77
Заборгованість з відшкодування нарахованих, але не здійснених оплат недержавного пенсійного фонду, а саме:	27 913,92	32 303,50
- заборгованість з витрат на оплату послуг з адміністрування недержавного пенсійного фонду	3 446,14	3 988,08
- заборгованість з винагороди за надання послуг з управління активами недержавного пенсійного фонду	20 677,00	23 928,49
- заборгованість з оплати послуг зберігача	3 790,78	4 386,93
Загальна сума зобов'язань Фонду	27 913,92	32 303,50
Чиста вартість активів Фонду	8 177 550,33	10 171 644,27

Таблиця 1.4

Звіт про зміни в чистих активах Фонду, наявних для виплат

Показники	Код рядка	На 31.12.2019, грн.	За 2020, грн.	На 31.12.2020, грн.
Чиста вартість пенсійних активів на початок звітного періоду	1	×	×	8 177 550,33
Частина перша				
1. Надходження пенсійних внесків				
Пенсійні внески від фізичних осіб (р. 011 + р. 012), з них:	010	253 839,19	925 597,60	1 179 436,79
від учасників, які є вкладниками	011	253 839,19	925 597,60	1 179 436,79
від третіх осіб (подружжя, діти, батьки)	012	0,00	0,00	0,00
Пенсійні внески від фізичних осіб - підприємців	020	48 975,66	23 600,00	72 575,66
Пенсійні внески від юридичних осіб (р. 031 + р. 032), з них:	030	3 984 586,76	363 095,16	4 347 681,92
від засновника недержавного пенсійного фонду	031	2 746 888,05	320 735,16	3 067 623,21
від роботодавця-платника, що не є засновником	032	1 237 698,71	42 360,00	1 280 058,71
Переведено кошти фізичної особи до недержавного пенсійного фонду (р. 041 + р. 042), з них:	040	2 046 905,94	69 543,15	2 116 449,09

від банку	041	0,00	0,00	0,00
від іншого недержавного пенсійного фонду	042	2 046 905,94	69 543,15	2 116 449,09
Усього (р. 010 + р. 020 + р. 030 + р. 040)	050	6 334 307,55	1 381 835,91	7 716 143,46
2. Виконання зобов'язань перед учасниками недержавного пенсійного фонду				
Здійснено пенсійних виплат (р. 061 + р. 062)	060	1 549 510,52	239 105,75	1 788 616,27
пенсійні виплати на визначений строк (р. 0611 + р. 0612 + р. 0613), з них:	061	0,00	0,00	0,00
строком виплат від 10 до 15 років	0611	0,00	0,00	0,00
строком виплат від 15 до 20 років	0612	0,00	0,00	0,00
строком виплат понад 20 років	0613	0,00	0,00	0,00
одноразові пенсійні виплати (р. 0621 + р. 0622 + р. 0623 + р. 0624), з них:	062	1 549 510,52	239 105,75	1 788 616,27
у разі медично підтвердженого критичного стану здоров'я, настання інвалідності	0621	97 497,76	12 238,13	109 735,89
у зв'язку з недосягненням мінімального розміру накопичень	0622	1 352 001,66	226 867,62	1 578 869,28
у зв'язку з виїздом на постійне проживання за межі України	0623	8 123,18	0,00	8 123,18
у разі смерті учасника - його спадкоємцям	0624	91 887,92	0,00	91 887,92
Перераховано пенсійних коштів до іншого недержавного пенсійного фонду (р. 071 + р. 072), з них:	070	255 826,51	0,00	255 826,51
на підставі укладеного пенсійного контракту	071	255 826,51	0,00	255 826,51
на підставі укладеного договору про виплату пенсії на визначений строк	072	0,00	0,00	0,00
Перераховано пенсійних коштів до страховика для оплати договорів страхування довічної пенсії	080	15 514,69	0,00	15 514,69
Перераховано пенсійних коштів до страховика для оплати договорів страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника	090	0,00	0,00	0,00
Перераховано пенсійних коштів до банку на підставі відкритого депозитного пенсійного рахунку	100	0,00	0,00	0,00
Загальний обсяг виконаних та нарахованих зобов'язань перед учасниками (р. 060 + р. 070 + р. 080 + р. 090 + р. 100)	120	1 820 851,72	239 105,75	2 059 957,47
Частина друга				
Дохід (втрати) від управління активами недержавного пенсійного фонду:				
1. Прибуток (збиток) від здійснення операцій з активами недержавного пенсійного фонду:				
Цінні папери, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України (р. 141 + р. 142):	140	599 222,77	110 832,31	710 055,08
дохід від продажу	141	-29 018,73	0,00	-29 018,73
переоцінка	142	628 241,50	110 832,31	739 073,81

Цінні папери, дохід за якими гарантовано Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими радами відповідно до законодавства (р. 151 + р. 152):	150	-7 472,87	0,00	-7 472,87
дохід від продажу	151	-675,28	0,00	-675,28
переоцінка	152	-6 797,59	0,00	-6 797,59
Облігації місцевих позик (р. 161 + р. 162):	160	0,00	-10 444,63	-10 444,63
дохід від продажу	161	0,00	0,00	0,00
переоцінка	162	0,00	-10 444,63	-10 444,63
Облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України (р. 171 + р. 172):	170	-74 822,41	-6 633,15	-81 455,56
дохід від продажу	171	-23 080,48	0,00	-23 080,48
переоцінка	172	-51 741,93	-6 633,15	-58 375,08
Акції українських емітентів (р. 181+ р. 182):	180	-292 527,80	0,00	-292 527,80
дохід від продажу	181	-73 510,22	0,00	-73 510,22
переоцінка	182	-219 017,58	0,00	-219 017,58
Об'єкти нерухомості (р. 231 + р. 232):	230	0,00	0,00	0,00
дохід від продажу	231	0,00	0,00	0,00
переоцінка	232	0,00	0,00	0,00
Списання кредиторської заборгованості	250	0,00	0,00	0,00
Вибуття активів, які перестають відповідати такому стану, за якого вони визнаються активами	260	-711 929,57	0,00	-711 929,57
Інші активи, не заборонені законодавством України	270	0,00	0,00	0,00
Усього (р. 140 + р. 150 + р. 160 + р. 170 + р. 180 + р. 230 + р. 250 + р. 260 + р. 270)	280	-487 529,88	93 754,53	-393 775,35
2. Пасивний дохід, отриманий на активи недержавного пенсійного фонду:				
дохід (втрати) від коштів, розміщених на вкладних (депозитних) банківських рахунках, з них:	290	3 297 089,25	482 830,54	3 779 919,79
дохід від коштів, розміщених в ощадних (депозитних) сертифікатах банків	291	0,00	0,00	0,00
дохід від боргових цінних паперів (р. 301 + р. 302 + р. 303 + р. 304 + р. 305 + р. 306 + р. 307):	300	2 755 941,36	648 334,88	3 404 276,24
цінних паперів, дохід за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України	301	1 947 142,54	560 688,26	2 507 830,80
цінних паперів, дохід за якими гарантовано Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими радами відповідно до законодавства	302	70 090,64	0,00	70 090,64
облігацій місцевих позик	303	0,00	30 802,74	30 802,74
облігацій підприємств, емітентами яких є резиденти України	304	738 708,18	56 843,88	795 552,06
Дивіденди від (р. 311 + р. 312):	310	1 084,12	0,00	1 084,12
акцій українських емітентів	311	1 084,12	0,00	1 084,12
акцій іноземних емітентів	312	0,00	0,00	0,00
Плата за користування об'єктами нерухомості	320	0,00	0,00	0,00

Відсотки, нараховані на кошти, що знаходяться на поточному рахунку	340	496,01	114,50	610,51
Усього (р. 290 + р. 300 + р. 310 + р. 320 + р. 340)	360	6 054 610,74	1 131 279,92	7 185 890,66
3. Інші доходи (втрати) недержавного пенсійного фонду	370	-2 332,28	11 165,41	8 833,13
Витрати на оплату послуг з адміністрування недержавного пенсійного фонду (р. 381 + р. 382 + р. 383), з них:	380	225 606,94	44 510,66	270 117,60
послуги з адміністрування недержавного пенсійного фонду	381	211 351,94	44 510,66	255 862,60
рекламні послуги	382	0,00	0,00	0,00
витрати на оприлюднення інформації про діяльність недержавного пенсійного фонду	383	14 255,00	0,00	14 255,00
Винагорода за надання послуг з управління активами недержавного пенсійного фонду	390	1 349 174,22	267 063,76	1 616 237,98
Оплата послуг зберігача	400	241 160,33	48 961,66	290 121,99
Оплата послуг з проведення аудиторських перевірок недержавного пенсійного фонду	410	76 500,00	23 000,00	99 500,00
Оплата послуг, пов'язаних зі здійсненням операцій з пенсійними активами, які надаються третіми особами (р. 421 + р. 422 + р. 423), з них:	420	7 949,55	1 300,00	9 249,55
послуг торговців цінними паперами (посередника)	421	7 949,55	1 300,00	9 249,55
витрат на ведення обліку та перереєстрацію прав власності на цінні папери	422	0,00	0,00	0,00
витрат на ведення обліку та перереєстрацію прав власності на нерухомість	423	0,00	0,00	0,00
Оплата інших послуг, надання яких передбачено чинним законодавством з недержавного пенсійного забезпечення	430	263,04	0,00	263,04
Загальна сума витрат, що відшкодовані за рахунок пенсійних активів (р. 380 + р. 390 + р. 400 + р. 410 + р. 420 + р. 430)	440	1 900 654,08	384 836,08	2 285 490,16
Прибуток (збиток) від інвестування активів недержавного пенсійного фонду, що розподілений на пенсійні рахунки учасників (р. 280 + р. 360 + р. 370) - р. 440	450	3 664 094,50	851 363,78	4 515 458,28
Чиста вартість пенсійних активів на кінець звітного періоду (р. 050 - р. 120 - р. 130 + р. 450)	2	×	×	10 171 644,27
Зміна чистої вартості пенсійних активів (р. 2 - р. 1)	3	×	×	1 994 093,94

2. Загальна основа формування фінансової звітності

2.1. Достовірне подання та відповідність МСФЗ

Фінансова звітність Фонду є фінансовою звітністю загального призначення, яка сформована з метою достовірного подання фінансового стану, фінансових результатів діяльності та грошових потоків Фонду для задоволення інформаційних потреб широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень.

Концептуальною основою фінансової звітності Фонду за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), включаючи Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) та Тлумачення (КТМФЗ, ПКТ), видані Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (РМСБО), в редакції, чинній на 01 січня 2020 року, що офіційно оприлюднені на веб-сайті Міністерства фінансів України.

Підготовлена фінансова звітність Фонду відповідає всім вимогам чинних МСФЗ з урахуванням змін, внесених РМСБО, дотримання яких забезпечує достовірне подання інформації в фінансовій звітності, а саме: доречної, достовірної, зіставної та зрозумілої інформації.

При формуванні фінансової звітності Фонду керувалися також вимогами національних законодавчих та нормативних актів щодо організації і ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні, які не суперечать вимогам МСФЗ.

2.2. Прийняття нових та переглянути стандарти, їх вплив на фінансову звітність

Міністерство фінансів України на своєму офіційному веб-сайті оприлюднило текст міжнародних стандартів фінансової звітності (стандартів МСФЗ), включаючи міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (стандарти МСБО) та тлумачення (тлумачення КТМФЗ, тлумачення ПКТ), виданий Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, зі змінами.

В табл. 2.1 наведені документи з датою останньої редакції, що припадає на 2020 рік.

Таблиця 2.1

Загальна інформація про міжнародні стандарти фінансової звітності

№ з/п	Документ	Назва	Дата останньої редакції
1		Концептуальна основа фінансової звітності	03.03.2020
2	МСФЗ 2	Платіж на основі акцій	07.04.2020
3	МСФЗ 3	Об'єднання бізнесу	07.04.2020
4	МСФЗ 6	Розвідка та оцінка запасів корисних копалин	25.08.2020
5	МСФЗ 7	Фінансові інструменти: розкриття інформації	30.09.2020
6	МСФЗ 9	Фінансові інструменти	05.08.2020
7	МСФЗ 13	Оцінка справедливої вартості	16.12.2020
8	Зміни до МСФЗ 16	Поступки з оренди, пов'язані з пандемією «covid-19»	20.10.2020
9	МСФЗ 17	Страхові контракти*	28.08.2020
10	МСБО 8	Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки	16.06.2020
11	МСБО 19	Виплати працівникам	28.08.2020
12	МСБО 23	Витрати за позиками	16.06.2020
13	МСБО 40	Інвестиційна нерухомість	16.06.2020
14	Тлумачення КТМФЗ 10	Проміжна фінансова звітність і зменшення корисності	03.12.2020
15	Тлумачення КТМФЗ 16	Хеджування чистих інвестицій в закордонну господарську одиницю	16.06.2020

*набрання чинності перенесено на 2023 рік

З 01.01.2020 вступили в дію поправки до МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»: внесено зміни до визначення «бізнес», яке вплинуло на облік та звітність об'єднання бізнесів.

Міністерство фінансів України актуалізувало офіційний переклад МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», МСБО 23 «Витрати за позиками», МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» та КТМФЗ 16 «Хеджування чистих інвестицій в закордонну господарську одиницю». З 01.01.2020 набрали чинності нові документи: Зміни до МСФЗ 16 «Поступки з оренди, пов'язані з пандемією «сovid-19» та «МСФЗ 9 та covid-19», переглянуто Концептуальну основу фінансової звітності.

В табл. 2.2 наведені стандарти, що пов'язані із діяльністю Фонду у 2020 році і потенційно можуть впливати на її фінансову звітність.

Таблиця 2.2

Інформація про Міжнародні стандарти фінансової звітності, пов'язані із діяльністю Фонду

№ з/п	Стандарт	Зміни та уточнення	Застосування у фінансовій звітності за 2020 рік	Вплив поправок
1	Концептуальна основа фінансової звітності	<p>У переглянуту версію введена концепція відповідального (раціонального) управління, коли інформація у фінансовій звітності повинна допомагати користувачам оцінювати не лише перспективи майбутніх чистих надходжень грошових коштів на підприємство, але й ефективність діяльності керівництва з управління економічними ресурсами.</p> <p>Тепер прямо пропонується дотримуватись принципу превалювання економічної сутності над юридичною формою при формуванні фінансової звітності.</p> <p>По-новому викладено такі визначення як актив, зобов'язання, дохід, витрати; подано нові критерії визначення елементів фінансової звітності; визначальними тепер є дві основні оцінки - історична вартість та поточна вартість.</p> <p>Основним джерелом інформації про фінансові результати за звітний рік визнано звіт про доходи або збитки.</p>	Узято до уваги уточнення понять	Зміни не мали суттєвого впливу на фінансову звітність
2	МСФЗ 7	<p>Внесено новий п. 24 (є), який вимагає розкривати додаткову інформацію за умов невизначеності, пов'язаної з еталонною ставкою відсотка, зокрема: суттєві еталонні ставки, щодо яких є вразливість; ступінь вразливості до ризиків, на які має безпосередній вплив реформа еталонної ставки відсотка; опис управління процесом переходу до альтернативних еталонних ставок; опис суттєвих для підприємства припущень або суджень, зроблених при застосуванні винятків; номінальну суму інструментів хеджування в таких відносинах.</p>	Узято до уваги	Зміни не мали суттєвого впливу на фінансову звітність

3	МСФЗ 9	<p>Додано розділ 6.8 «Тимчасові винятки із застосування окремих вимог до обліку хеджування». Зміни передбачають тимчасове звільнення від застосування спеціальних вимог обліку до відносин хеджування, на які безпосередньо впливає реформа базових (еталонних) відсоткових ставок, що передбачає поступову відмову від звичних міжбанківських ставок на кшталт LIBOR, EURIBOR, IBOR.</p>	Узято до уваги	Зміни не мали суттєвого впливу на фінансову звітність
4	МСФЗ 9 та covid-19	<p>Введено новий стандарт для обліку очікуваних кредитних збитків із застосуванням МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» з огляду на поточну невизначеність, що виникає внаслідок пандемії «covid-19».</p> <p>Суб'єкти господарювання зобов'язані розробляти оцінки кредитних збитків на основі найкращої доступної інформації про минулі події, поточні умови та економічні прогнози.</p> <p>Оцінюючи умови прогнозування, слід враховувати як наслідки «covid-19», так і суттєві заходи державної підтримки, які вживаються.</p>	Узято до уваги	Зміни не мали суттєвого впливу на фінансову звітність
5	МСФЗ 13	<p>Змінено п. Б6, а саме уточнено, що методи оцінки вартості, що відповідають ринковому підходу, часто використовують ринкові показники, виведені на підставі сукупності зіставних показників. Показники можуть належати до діапазонів, які складаються з різних показників для кожного зіставного показника. Вибір відповідного показника у діапазоні потребує судження, врахування кількісних та якісних чинників, характерних для оцінки.</p> <p>Внесені зміни до пункту 52. Суб'єкт господарювання застосовує ці зміни, коли застосовує МСФЗ 9. Решта змін суто технічні.</p>	Узято до уваги	Зміни не мали суттєвого впливу на фінансову звітність
6	МСБО 8	<p>Внесено зміни до п. 5. Визначення поняття «суттєвий» замінено посиланням на аналогічний термін у п. 7 МСБО 1 «Подання фінансової звітності».</p> <p>Вилучено п. 6, який посилався на Концептуальну основу фінансової звітності щодо суттєвості. Аналогічне положення є у п. 7 МСБО 1 «Подання фінансової звітності».</p> <p>У п. 20 уточнено, що «дострокове» застосування МСФЗ не є добровільною зміною в обліковій політиці.</p> <p>Додано пункти 54Г, 54Д, 54Е, 54Є, що містять посилання на застосування нових положень, пов'язаних із Концептуальною основою, МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ 14 «Відстрочені рахунки тарифного регулювання» та МСБО 1</p>	Узято до уваги	Не вплинуло
7	МСБО 40	<p>Додано п. 24, що у разі якщо оплату за інвестиційну нерухомість відстрочено, її собівартістю є грошовий еквівалент ціни, а</p>	Не застосовано	Не вплинуло

		<p>різниця між цією сумою та загальною сумою платежів визнається як витрати на відсотки за період надання кредиту.</p> <p>Розширено п. 53, що стосується ситуацій неможливості достовірно оцінити справедливую вартість інвестиційної нерухомості.</p> <p>Додано п. 85Є, що містить посилання на застосування нових положень, пов'язаних із МСФЗ 17 «Страхові контракти».</p> <p>Суб'єкт господарювання застосовує цю зміну, якщо він застосовує МСФЗ 17.</p>		
8	Тлумачення КТМФЗ 10	<p>Оновлена редакція зазнала в основному технічних правок. А саме: уточнено посилання на повну версію МСФЗ 9, виключені посилання на МСБО 39, видалено п.5 і п.6, які стосувалися інвестицій в інструменти капіталу, класифікованих як наявні для продажу, та фінансових активів, що обліковуються за собівартістю.</p> <p>В оновленій редакції замінено термін “сторнування” на “відновлення” збитку від зменшення корисності, визнаного в попередньому проміжному періоді стосовно гудвілу.</p>	Узято до уваги	Не вплинуло
9	Тлумачення КТМФЗ 16	<p>Виправлено посилання із МСБО 39 на МСФЗ 9.</p> <p>Уточнено по тексту інший сукупний "дохід", а не "прибуток".</p>	Не застосовано	Не вплинуло

Ці скориговані стандарти і роз'яснення, що зазначені в таблицях 2.1, 2.2, не будуть мати значного впливу на фінансову звітність Фонду.

2.3. Валюта подання звітності та функціональна валюта, ступінь округлення

Валюта подання звітності відповідає функціональній валюті, якою є національна валюта України – гривня. Фінансова звітність складена у тисячах гривень, округлених до цілих тисяч.

2.4. Припущення про безперервність діяльності

Фінансова звітність Фонду підготовлена виходячи з припущення безперервності діяльності, відповідно до якого реалізація активів і погашення зобов'язань відбувається в ході звичайної діяльності. Фінансова звітність не включає коригування, які необхідно було б провести в тому випадку, якби Фонд не зміг продовжити подальше здійснення фінансово-господарської діяльності відповідно до принципів безперервності діяльності.

2.5. Звітний період фінансової звітності

Звітним періодом, за який формується фінансова звітність, вважається календарний рік, тобто період з 01 січня по 31 грудня 2020 року.

2.6. Рішення про затвердження фінансової звітності

Фінансова звітність Фонду затверджена Радою Фонду до випуску (з метою оприлюднення) 28 січня 2021 року (протокол № 85).

3. Суттєві положення облікової політики

3.1. Основа оцінки, застосована при складанні фінансової звітності

При складанні фінансової звітності Фонду дотримувались принципу пріоритетності наведених у МСБО 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення» базових вимог визнання, оцінки, подання та розкриття інформації у фінансовій звітності над вимогами інших МСБО і МСФЗ. В частині визнання, класифікації та оцінки всіх фінансових інструментів користувалися МСФЗ 9.

Відповідно до п. 4.1.5 МСФЗ 9, незважаючи на наявність ознак, що могли б вказувати на доречність використання в якості бази оцінки амортизованої вартості, Фонд повинен при первісному визнанні нескасовно призначити фінансовий актив як такий, що оцінюється за справедливою вартістю з відображенням результату переоцінки у прибутку або збитку.

Відповідно до вимог п. 32 МСБО 26 інвестиції Фонду відображаються за справедливою вартістю. Якщо утримуються інвестиції, щодо яких оцінити справедливую вартість неможливо, розкриваються причини, з яких не використовується справедлива вартість.

Відповідно до вимог МСБО 26 (п. 13, п. 17 та п. 34) фінансова звітність за програмою пенсійного забезпечення, незалежно від виду програми, повинна містити звіт про наявні чисті активи та звіт про зміни в чистих активах. В свою чергу, звіт про наявні чисті активи повинен містити інформацію про відповідним чином класифіковані пенсійні активи та зобов'язання.

Відповідно до чинного законодавства в Україні діють недержавні пенсійні фонди, які відносяться виключно до пенсійних програм із встановленими внесками, що відповідає вимогам МСБО 26, який застосовується для фондів усіх видів.

Відповідно до п. 1 ст. 1 Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» чиста вартість активів пенсійного фонду - різниця між вартістю активів пенсійного фонду на день проведення підрахунку та сумою зобов'язань пенсійного фонду, що підлягають виконанню на день проведення підрахунку. Показник чистої вартості активів недержавного пенсійного фонду включається до фінансової звітності Фонду у складі зобов'язань окремим розділом.

Відповідно до п. 1 ст. 51 Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення», сума пенсійних коштів усіх учасників пенсійного фонду дорівнює чистій вартості активів пенсійного фонду, а сума пенсійних коштів, що належить кожному учаснику фонду, визначається шляхом множення кількості одиниць пенсійних активів фонду, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду, на чисту вартість одиниці пенсійних активів фонду та відображається на індивідуальному пенсійному рахунку учасника Фонду. Тобто, зміна чистої вартості активів Фонду є зміною суми пенсійних коштів Фонду, а отже зміною розміру коштів, що належать кожному учаснику Фонду і є зобов'язаннями Фонду перед учасниками.

Сума пенсійних коштів, що належить кожному учаснику Фонду, визначається множенням кількості одиниць пенсійних активів Фонду, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку його учасника, на чисту вартість одиниці пенсійних активів Фонду та відображається на індивідуальному пенсійному рахунку учасника НПФ. Сума пенсійних коштів усіх учасників пенсійного Фонду дорівнює чистій вартості активів Фонду. *Чиста вартість активів Фонду, кількість одиниць його пенсійних активів та чиста вартість одиниці пенсійних активів Фонду визначаються кожного робочого дня.*

3.2. Загальні положення щодо облікових політик

3.2.1. Основа формування облікових політик

Облікові політики - конкретні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані Фондом при складанні та поданні фінансової звітності Фонду. МСФЗ наводить облікові політики, які, за висновком РМСБО, дають змогу скласти таку фінансову звітність, яка міститиме доречну та достовірну інформацію про операції, інші події та умови, до яких вони застосовуються.

Облікова політика Фонду затверджена Радою Фонду відповідно до вимог МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» та інших чинних МСФЗ, зокрема

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», МСБО 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення», МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість».

3.2.2. Інформація про зміни в облікових політиках

Фонд обирає та застосовує облікові політики послідовно для подібних операцій, інших подій або умов, якщо МСФЗ конкретно не вимагає або не дозволяє визначення категорії статей, для яких інші політики можуть бути доречними. Змін в облікових політиках в 2020 році не було.

3.2.3. Форма та назви фінансових звітів

Фінансова звітність Фонду складається і подається Адміністратором Фонду згідно з ч. 6 ст. 21 Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення».

Перелік та назви форм фінансової звітності Фонду відповідають вимогам, встановленим НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснювальні примітки та розроблені у відповідності до вимог МСФЗ.

3.2.4. Методи подання інформації у фінансових звітах

Згідно з МСФЗ та враховуючи НП(С)БО 1 у Звіті про фінансові результати інформація про витрати для потреб їх аналізу подається за методом функції витрат на підприємстві, коли витрати класифікуються відповідно до їх функцій.

Представлення грошових потоків від діяльності Фонду у Звіті про рух грошових коштів здійснюється із застосуванням прямого методу, згідно з яким розкривається інформація про основні класи надходжень чи виплат грошових коштів. Інформація про види грошових надходжень та виплат формується на підставі облікових записів Фонду.

Фонд подає на нетто-основі прибутки та збитки, шляхом згортання дохідно-витратних статей у Звіті про фінансові результати, які виникають від групи подібних операцій, якщо вони є несуттєвими.

3.3. Облікові політики щодо фінансових інструментів

3.3.1. Визнання та оцінка фінансових інструментів

Фінансовий інструмент – будь-який контракт, який призводить до виникнення фінансового активу в одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу в іншого суб'єкта господарювання.

Фонд визнає фінансовий актив або фінансове зобов'язання у балансі, коли і тільки коли воно стає стороною контрактних положень щодо фінансового інструмента. Операції з придбання або продажу фінансових інструментів визнаються із застосуванням обліку за датою розрахунку.

Стратегія володіння та роботи із фінансовими інструментами Фонду - це підтримання високого ступеня надійності інвестицій протягом усього терміну інвестування коштів та полягає у наступному:

- купити фінансові активи, щоб їх продати для отримання доходу від перепродажу у вигляді коливань ціни (отримання спекулятивного доходу);
- купити, щоб знизити ризики для забезпечення збалансованого інвестиційного портфелю (диверсифікація ризиків та управління ліквідністю);
- купити, щоб змішати всі вище перелічені цілі в будь-якій комбінації.

Під час первісного визнання фінансового активу або фінансового зобов'язання Фонд оцінює їх за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції.

У подальшому фінансові активи або зобов'язання Фонду оцінюються за справедливою вартістю з відображенням результату оцінки у прибутку або збитку. Якщо справедливу

вартість фінансового активу оцінити неможливо - за амортизованою вартістю за моделлю ефективної ставки процента.

За строком виконання фінансові активи та фінансові зобов'язання поділяються на поточні (зі строком реалізації активів/виконання зобов'язань до 12 місяців) та довгострокові (строком реалізації активів/виконання зобов'язань більше 12 місяців).

3.3.2. Активи Фонду

Активи Фонду формуються за рахунок пенсійних внесків та інших надходжень до Фонду. Активи Фонду включають активи в грошових коштах та їх еквівалентах, активи в цінних паперах, інші активи згідно із законодавством.

Грошові кошти та їхні еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти – це активи, які можна конвертувати у відому суму готівки за першою вимогою й яким притаманний незначний ризик зміни вартості.

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки коштів на рахунках у банках, які не є обмеженими для використання, всі розміщення коштів на депозитних рахунках банків з первісним строком погашення не більше трьох місяців. Депозити в банках у разі можливості дострокового отримання грошових коштів на поточний рахунок і депозити з первісним строком погашення не більше шести місяців, класифікуються як грошові кошти.

У зв'язку із важкопрогнозованою економічною ситуацією в Україні, Фонд не розміщує кошти на депозитних рахунках банків з первісним строком погашення більше року.

До грошових коштів також прирівнюються кошти, депоновані (блоковані) на торгових рахунках строком не більше трьох місяців та призначені для покриття операцій купівлі на ринку заявок фондової біржі.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості.

Грошові кошти та їх еквіваленти можуть утримуватися, а операції з ними проводяться у національній валюті, в іноземній валюті та у банківських металах.

Первісна та подальша оцінка грошових коштів в іноземній валюті та банківських металах здійснюється у функціональній валюті за офіційним курсом НБУ на дату оцінки. Курсові різниці, які виникають при переоцінці грошових коштів в іноземній валюті та у банківських металах обліковуються як доходи/втрати від операційної курсової різниці.

Витрати за операцією, навіть якщо вони прямо відносяться до укладання договору про депозит, не включаються в первісну оцінку депозиту, а визнаються витратами періоду.

Проценти, що підлягають нарахуванню за звітний період відповідно до умов договору банківського вкладу, включаються до складу активів Фонду.

У разі обмеження права використання грошових коштів та їх еквівалентів (наприклад, у випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації), ці активи можуть бути класифіковані у складі непоточних активів.

У випадку призначення НБУ в банківській установі тимчасової адміністрації або прийняття НБУ рішення про ліквідацію банківської установи та відсутності ймовірності повернення грошових коштів та їх еквівалентів, визнання їх як активу припиняється й їхня вартість відображається у складі збитків звітного періоду. Проценти, за такими депозитами нараховані, але не сплачені в строк, активами не визнаються, їх вартість відображається у складі збитків звітного періоду.

Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість – це фінансовий актив (у більш широкому понятті - фінансовий інструмент), який являє собою контрактне право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив від іншого суб'єкта господарювання.

Дебіторська заборгованість поділяється на поточну (строк погашення протягом 12 місяців з дати балансу) та непоточну (строк погашення більше 12 місяців з дати балансу).

Первісна оцінка та подальша оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.

У разі змін справедливої вартості дебіторської заборгованості, що мають місце на звітну дату, такі зміни визнаються у прибутку (збитку) звітного періоду.

Справедлива вартість дебіторської заборгованості дорівнює нулю у випадках, якщо

- прострочення дебіторської заборгованості згідно з контрактними зобов'язаннями більше ніж на 90 календарних днів;
- щодо боржника порушено справу про банкрутство;
- дебіторська заборгованість існує за цінними паперами, обіг яких зупинено або щодо яких оголошено дефолт емітента.

Боргові цінні папери

Відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» до складу активів пенсійного фонду в боргових цінних паперах можуть включатись облігації, іпотечні облігації та ощадні (депозитні) сертифікати.

Боргові цінні папери визнаються у Звіті про фінансовий стан тоді і лише тоді, коли Фонд стає стороною контрактних положень щодо цього інструмента.

Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, у ході якої був отриманий актив.

Витрати на придбання боргових цінних паперів, що оцінюються в подальшому за справедливою вартістю, не включаються до їх первісної вартості, а визнаються витратами періоду.

Подальша оцінка боргових цінних паперів здійснюється за справедливою вартістю. Ринкова вартість належних Фонду боргових цінних паперів оцінюється за офіційним біржовим курсом організатора торгів на дату оцінки (1-й рівень ієрархії справедливої вартості). Справедлива вартість боргових цінних паперів, що не може бути визначена за 1-м рівнем ієрархії та справедливую вартість яких оцінити неможливо, оцінюється за амортизованою вартістю за моделлю ефективної ставки процента.

У разі зміни справедливої вартості боргових цінних паперів, що мають місце на звітну дату, такі зміни визначаються у прибутку (збитку) звітного періоду.

Справедлива вартість боргових цінних паперів, обіг яких зупинено, у тому числі боргових цінних паперів емітентів, які включені до Списку емітентів, що мають ознаки фіктивності, дорівнює нулю.

Боргові цінні папери, обіг яких на дату оцінки не зупинено та реєстрація випуску яких не скасована, але емітент таких цінних паперів ліквідований та/або був визнаний банкрутом та щодо нього відкрито ліквідаційну процедуру за рішенням суду, оцінюються за нульовою вартістю, а втрати від знецінення відображається у складі збитків звітного періоду.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість відповідно до МСБО 40 «Інвестиційна нерухомість» – це нерухомість (земля чи будівля, або частина будівлі, або їх поєднання), утримувана на правах власності або згідно з угодою про фінансову оренду для отримання орендних платежів або збільшення вартості капіталу чи для досягнення обох цілей, а не для:

(а) використання у виробництві чи для постачання товарів, для надання послуг чи для адміністративних цілей, або

(б) продажу в звичайному ході діяльності.

Інвестиційна нерухомість визнається як актив тоді і тільки тоді, коли:

а) є ймовірність того, що НПФ отримає майбутні економічні вигоди, пов'язані з цією інвестиційною нерухомістю;

(б) собівартість інвестиційної нерухомості можна достовірно оцінити.

Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю. Витрати на операцію включаються до первісної вартості.

Подальша оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.

Справедлива вартість інвестиційної нерухомості визначається із залученням незалежного оцінювача. Періодичність перегляду справедливої вартості зумовлюється суттєвими для обліку коливаннями цін на ринку подібної нерухомості, але не рідше ніж 1 раз на три роки. Справедлива вартість незавершеного будівництва дорівнює вартості завершеного об'єкта за вирахуванням витрат на закінчення будівництва.

У випадку переведення об'єкту з інвестиційної нерухомості, що обліковується за справедливою вартістю, до запасів, собівартість нерухомості для подальшого обліку має дорівнювати її справедливій вартості на дату зміни у використанні.

3.3.3. Зобов'язання Фонду

Поточні зобов'язання – це зобов'язання, які відповідають одній або декільком із нижченаведених ознак:

- Фонд сподівається погасити зобов'язання або зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- Фонд не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання протягом щонайменше дванадцяти місяців після звітного періоду.

Поточні зобов'язання визнаються за умови відповідності визначенню і критеріям визнання зобов'язань. Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань Фонду здійснюється за вартістю погашення.

Перелік статей зобов'язань Фонду повинен відповідати розділу III Положення про порядок визначення чистої вартості активів пенсійного фонду, затвердженого рішенням НКЦПФР від 11.08.2004 р. №339.

Фонд обліковує пенсійні кошти як інші довгострокові зобов'язання, тобто довгострокові фінансові зобов'язання перед учасниками Фонду, що підлягають виплаті у визначений час, а зміну їх розміру відносить до інших витрат від зміни вартості фінансових інструментів (збільшення зобов'язань) або інших доходів від зміни вартості фінансових інструментів (зменшення зобов'язань).

3.4. Інші застосовані облікові політики, що є доречними для розуміння фінансової звітності Фонду

3.4.1 Доходи та витрати

Доходи та витрати визнаються за методом нарахування.

Дохід від продажу фінансових інструментів, інвестиційної нерухомості або інших активів Фонду визнається у прибутку або збитку в разі задоволення всіх наведених далі умов:

а) Фонд передав покупцеві суттєві ризики і винагороди, пов'язані з власністю на фінансовий інструмент, інвестиційну нерухомість або інші активи;

б) за Фондом не залишається ані подальша участь управлінського персоналу у формі, яка, як правило, пов'язана з володінням, ані ефективний контроль за проданими фінансовими інструментами, інвестиційною нерухомістю або іншими активами;

в) суму доходу можна достовірно оцінити;

г) витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можна достовірно оцінити.

Дохід, який виникає в результаті використання третіми сторонами активів Фонду, що приносять відсотки та дивіденди, має визнаватися на такій основі:

а) ставка відсотка – це ставка, яка точно дисконтує попередньо оцінені майбутні платежі або надходження грошових коштів протягом очікуваного строку дії фінансового інструмента та, якщо доцільно, протягом коротшого періоду до його балансової вартості. При розміщенні депозитів на звичайних умовах ефективна ставка відсотка відповідає номінальній;

б) дивіденди мають визнаватися, коли встановлюється право Фонду на їх отримання.

Витрати – це зменшення економічних вигід протягом облікового періоду у вигляді вибуття чи амортизації активів або у вигляді виникнення зобов'язань, результатом чого є зменшення чистих активів, за винятком зменшення, пов'язаного з виплатами учасникам.

Витрати, понесені у зв'язку з отриманням доходу, визнаються у тому ж періоді, що й відповідні доходи.

Витрати операційної діяльності, що не пов'язані із отриманням доходу та не надають майбутніх економічних вигід, негайно визнаються у Звіті про фінансові результати.

Витратами пенсійного фонду, пов'язаними із здійсненням недержавного пенсійного забезпечення, оплата яких здійснюється за рахунок пенсійних активів, вважати:

1) вартість послуг адміністратора, включаючи оплату рекламних та агентських послуг, пов'язаних з функціонуванням пенсійного фонду, та витрат на оприлюднення інформації про його діяльність, передбаченої Законом;

2) вартість винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду;

3) вартість послуг зберігача;

4) вартість послуг з проведення планових аудиторських перевірок пенсійного фонду;

5) вартість послуг торговців цінними паперами, витрат на ведення обліку та перереєстрацію прав власності на активи пенсійного фонду;

6) вартість нотаріальних послуг;

7) вартість послуг з оцінки об'єктів інвестицій у порядку, передбаченому законодавством;

8) вартість послуг, пов'язаних з використанням (експлуатацією) нерухомого майна;

9) вартість за підтвердження організатором торгівлі звіту про виконані договори, що були укладені за цінними паперами українських емітентів, які входять до складу активів недержавного пенсійного фонду.

Граничний розмір витрат, пов'язаних із здійсненням недержавного пенсійного забезпечення, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів Фонду, повинен відповідати Положенню про граничний розмір витрат, пов'язаних із здійсненням недержавного пенсійного забезпечення, затвердженому розпорядженням Нацкомфінпослуг від 04.12.2012 року за №2541.

Фонд подає на нетто-основі прибутки та збитки, які виникають від групи подібних операцій, а саме:

- прибутки та збитки від курсових різниць;

- прибутки та збитки від оцінки фінансових інструментів.
- прибутки та збитки від реалізації фінансових активів, якщо вони є несуттєвими.

3.4.2. Операції з іноземною валютою

Операції в іноземній валюті здійснюються у національній валюті за офіційними курсами обміну НБУ на дату проведення операції. Монетарні активи та зобов'язання, виражені в іноземній валюті, перераховуються в гривню на курсом НБУ на дату балансу. Курсові різниці, що виникли при перерахунку за монетарними статтями, визнаються у прибутку або збитку.

3.4.3. Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи

Визнання, первісну та наступну оцінки забезпечень у фінансовій звітності з МСФЗ регламентує МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи», крім забезпечень щодо фінансових інструментів (включаючи гарантії), на які поширюється сфера застосування МСФЗ 9 «Фінансові інструменти».

Фонд не створює забезпечення відповідно до норм МСБО 37.

Фонд не визнає умовні зобов'язання та умовні активи в звіті про фінансовий стан.

3.4.4. Події після дати балансу

Фонд коригує показники фінансової звітності у разі якщо події після звітної дати є такими, що коригування показників є необхідним. Події після звітної дати, які потребують коригування показників фінансової звітності, пов'язані з підтвердженням або спростуванням обставин, існуючих на звітну дату, а також оцінок і суджень керівництва, здійснених в умовах невизначеності й неповноти інформації.

Відповідно, Фонд розкриває характер таких подій й оцінку їх фінансових наслідків або констатує неможливість такої для кожної суттєвої категорії некоригованих подій, що відбулись після звітної дати.

3.4.5. Облікові політики щодо податку на прибуток

Фонд не є платником податку на прибуток та не здійснює розрахунок витрат (доходів) з податку на прибуток відповідно до вимог МСБО 12 «Податки на прибуток» з визнанням відстрочених податкових активів та зобов'язань.

Згідно із Законом України «Про недержавне пенсійне забезпечення» недержавний пенсійний фонд - юридична особа, яка має статус неприбуткової організації (непідприємницького товариства), не має на меті одержання прибутку для його наступного отримання засновниками, функціонує та провадить діяльність виключно з метою накопичення пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам зазначеного фонду у визначеному Законом порядку.

Фонд має статус неприбуткової організації та внесений до реєстру неприбуткових організацій 04.01.2019 р. згідно з рішенням 1913054600002.

4. Істотні облікові судження, оцінні значення і припущення

4.1. Опис операційного середовища та економічної ситуації

Фонд функціонує в нестабільному середовищі, що пов'язано з глибокою економічною кризою, політичною нестабільністю та продовженням збройного конфлікту на сході України. Крім того, падіння економіки України, що спричинене впливом світової кризи через пандемію COVID-19, за прогнозами Мінфіну України може становити 4,8% падіння ВВП в 2020 році, МВФ0 прогнозує падіння ВВП до 5,5%. Ситуація ускладнюється суттєвими коливаннями валютного курсу національної валюти. Стабілізація економічної ситуації в Україні значною мірою залежатиме від ефективності фіскальних та інших економічних заходів, що будуть вживатися Урядом України. Водночас не існує чіткого уявлення того, що саме робитиме Уряд для подолання кризи. У зв'язку з цим неможливо достовірно оцінити ефект впливу поточної

економічної ситуації на фінансовий стан Фонду. У результаті виникає невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції та можливість збереження вартості його активів. Ця фінансова звітність не включає жодних коригувань, які можуть виникнути в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі та зможуть бути оцінені. Керівництво впевнене, що воно вживає та буде вживати усіх необхідних заходів для забезпечення стабільної діяльності Фонду та отримання доходів.

4.2. Основні припущення, оцінки та судження

Під час підготовки фінансової звітності Фонд здійснює оцінки та припущення, які мають вплив на елементи фінансової звітності, ґрунтуючись на МСФЗ, МСБО та тлумаченнях, розроблених Комітетом з тлумачень міжнародної фінансової звітності. Оцінки та судження базуються на попередньому досвіді та інших факторах, що за існуючих обставин вважаються обґрунтованими і за результатами яких приймаються судження щодо балансової вартості активів та зобов'язань. Хоча ці розрахунки базуються на наявній у управлінського персоналу інформації про поточні події, фактичні результати можуть зрештою відрізнитися від цих розрахунків. Області, де такі судження є особливо важливими, області, що характеризуються високим рівнем складності, та області, у яких припущення й розрахунки мають велике значення для підготовки фінансової звітності за МСФЗ, наведені нижче.

4.2.1. Судження щодо операцій, подій або умов за відсутності конкретних МСФЗ

Якщо немає МСФЗ, який конкретно застосовується до операції, іншої події або умови, застосовуються судження під час розроблення та застосування облікової політики, щоб інформація була доречною для потреб користувачів для прийняття економічних рішень та достовірною. Операції, що не регламентуються МСФЗ, Фондом не здійснювались.

4.2.2. Судження щодо справедливої вартості активів

Справедлива вартість інвестицій, що активно обертаються на організованих фінансових ринках, розраховується на основі поточної ринкової вартості на момент закриття торгів на звітну дату. В інших випадках оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо передбачуваних майбутніх грошових потоків, існуючої економічної ситуації, ризиків, властивих різним фінансовим інструментам, та інших факторів.

Оцінка інвестиційної нерухомості із залученням незалежних оцінювачів була проведена при придбанні інвестиційної нерухомості в грудні 2020 року. У керівництва є впевненість, що балансова вартість інвестиційної нерухомості є справедливою (ринковою).

У 2020 році оцінка справедливої вартості фінансових активів, за якими немає активного ринку, ґрунтується на судженнях, що за таких умов амортизована вартість є найкращою оцінкою.

Для оцінки статей, включених до фінансової звітності Фонду, було використано валюту первинного економічного середовища, у якому працює Фонд (функціональна валюта - українська гривня). Курси НБУ щодо долару США на звітні дати були такими: 28,2746 грн./дол. США на 31.12.2020; 23,6862 грн./дол. США на 31.12.2019.

На звітну дату в активах Фонду знаходяться облігації внутрішньої державної позики, емітовані в доларах США. Переоцінка цих активів в функціональну валюту за курсом НБУ в 2020 році здійснювалась щоденно.

4.2.3. Судження щодо очікуваних термінів утримання фінансових інструментів

Застосування професійного судження щодо термінів утримання фінансових інструментів, що входять до складу фінансових активів, ґрунтується на оцінці ризиків фінансового інструменту, його прибутковості й динаміці та інших факторах. Проте існують невизначеності, які можуть бути пов'язані з призупиненням обігу цінних паперів, що не є підконтрольним фактором і може суттєво вплинути на оцінку фінансових інструментів. В 2020 році, в умовах відсутності активного ринку цінних паперів, за судженням фахівців з управління активами, найкращою стратегією є інвестування в короткострокові фінансові активи та їх утримання до термінів погашення.

4.2.4. Використання ставок дисконтування

Станом на 31.12.2020 р. середньозважена відсоткова ставка за короткостроковими та довгостроковими банківськими депозитами суб'єктів господарювання в національній валюті становила 3,8% та 10,4% річних відповідно, у доларах США – 0,4% та 2,8% річних відповідно.

4.2.5. Судження щодо виявлення ознак знецінення активів

Кошти, розміщені на рахунках в комерційних банках, що знаходяться в стадії ліквідації, відображаються в балансі за нульовою вартістю. Кошти, розміщені на рахунках в комерційних банках, які не виконують своїх зобов'язань протягом місяця, відображаються в балансі за справедливою вартістю, яка є нижчою за номінальну.

Значне й тривале зниження справедливої вартості фінансового інструменту є свідченням того, що такий фінансовий інструмент знецінений, а це призвело до винесення судження щодо його знецінення до нульової вартості.

На кожну звітну дату Фонд проводить аналіз активів на предмет наявності ознак їх знецінення. Збиток від знецінення визнається виходячи з власного професійного судження керівництва за наявності об'єктивних даних, що свідчать про зменшення передбачуваних майбутніх грошових потоків за даним активом у результаті однієї або кількох подій, що відбулися після визнання фінансового активу.

5. Розкриття інформації щодо використання справедливої вартості

5.1. Методики оцінювання та вхідні дані, використані для складання оцінок за справедливою вартістю

Фонд здійснює виключно безперервні оцінки справедливої вартості активів та зобов'язань, тобто такі оцінки, які вимагаються МСБО 26 у Звіті про фінансовий стан на кінець звітного періоду. В табл. 5.1 наведена інформація щодо оцінювання активів та зобов'язань за справедливою вартістю.

Таблиця 5.1

Інформація щодо оцінювання активів та зобов'язань за справедливою вартістю

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	Методики оцінювання	Метод оцінки (ринковий, дохідний, витратний)	Вихідні дані
Грошові кошти	Первісна та подальша оцінка грошових коштів та їх еквівалентів здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості	Ринковий	Офіційні курси НБУ
Депозити (крім депозитів до запитання)	Первісна здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює їх номінальній вартості; подальша оцінка депозиту здійснюється за амортизованою вартістю за моделлю ефективної ставки	Дохідний (дисконтування грошових потоків)	Ставки за депозитами, ефективні ставки за депозитними договорами

	процента		
Боргові цінні папери	Первісна оцінка боргових цінних паперів як фінансових активів здійснюється за справедливою вартістю, яка зазвичай дорівнює ціні операції, в ході якої був отриманий актив. Подальша оцінка боргових цінних паперів здійснюється за справедливою вартістю.	Ринковий, дохідний	Офіційні біржові курси організаторів торгів на дату оцінки, котирування аналогічних боргових цінних паперів, дисконтовані потоки грошових коштів
Інвестиційна нерухомість	Первісна оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за собівартістю. Подальша оцінка інвестиційної нерухомості здійснюється за справедливою вартістю на дату оцінки.	Ринковий, дохідний, витратний	Ціни на ринку нерухомості, дані оцінки професійних оцінювачів.
Дебіторська заборгованість	Первісна та подальша оцінка дебіторської заборгованості здійснюється за справедливою вартістю, яка дорівнює вартості погашення, тобто сумі очікуваних контрактних грошових потоків на дату оцінки.	Дохідний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вхідні грошові потоки
Поточні зобов'язання	Первісна та подальша оцінка поточних зобов'язань здійснюється за вартістю погашення	Витратний	Контрактні умови, ймовірність погашення, очікувані вихідні грошові потоки

5.2. Рівень ієрархії справедливої вартості, до якого належать оцінки справедливої вартості

Фонд оцінює справедливу вартість фінансових інструментів, відображених у звіті про фінансовий стан, з використанням наступної ієрархії оцінок справедливої вартості, що враховує істотність даних, використовуваних при формуванні зазначених оцінок.

Рівень 1: Котирування на активному ринку відносно до ідентичних фінансових інструментів.

Рівень 2: Методи оцінки, що базуються на ринкових даних, доступних безпосередньо (тобто котируваннях) або опосередковано (тобто даних, похідних від котирувань). Дана категорія включає інструменти, оцінювані з використанням: ринкових котирувань на активних ринках для подібних інструментів; ринкових котирувань для ідентичних або подібних інструментів на ринках, не розглянутих у якості активних; інших методів оцінки, усі використовувані дані яких безпосередньо або опосередковано ґрунтуються на загальнодоступних ринкових даних.

Рівень 3: Методи оцінки, засновані на даних, які не є загальнодоступними на ринку. Дана категорія включає інструменти, оцінювані з використанням інформації, не заснованої на загальнодоступних ринкових даних, притому, що такі дані, що не є загальнодоступними на

ринку, впливають на оцінку інструмента. Дана категорія включає інструменти, оцінювані на підставі котирувань для подібних інструментів, у відношенні яких потрібно використання істотних коригувань, що не є загальнодоступними на ринку, або суджень для відбиття різниці між інструментами.

Нижче в табл. 5.2 наведена інформація щодо віднесення оцінки справедливої вартості до відповідного рівня ієрархії.

Таблиця 5.2

Інформація щодо віднесення оцінки справедливої вартості до відповідного рівня ієрархії, тис. грн.

Класи активів та зобов'язань, оцінених за справедливою вартістю	1-й рівень			2-й рівень			Усього		
	(ті, що мають котирування, та спостережувані)			(ті, що не мають котирувань, але спостережувані)					
	2020	2019	2018	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Інвестиційна нерухомість	-	-	-	830	-	-	830	-	-
Депозити	-	-	-	4 314	4 040	3 309	4 314	4 040	3 309
Поточна дебіторська заборгованість	-	-	-	18	23	20	18	23	20
Фінансові інвестиції	-	-	-	5 023	4 089	3 843	5 023	4 089	3 843
Поточна кредиторська заборгованість				32	28	25	32	28	25

5.3. Інші розкриття, що вимагаються МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості»

Наведені розкриття щодо застосування справедливої вартості є достатніми, будь-яка суттєва інформація щодо застосування справедливої вартості, яка може бути корисною для користувачів фінансової звітності відсутня. Відповідно до параграфу 7 МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» розкриття інформації, що вимагається зазначеним МСФЗ, не є обов'язковим для інвестицій програм пенсійного забезпечення, оцінених за справедливою вартістю відповідно до МСБО 26 «Облік та звітність щодо програм пенсійного забезпечення».

6. Розкриття інформації, що підтверджує статті, подані у фінансових звітах

6.1. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

6.1.1. Доходи

Інші операційні доходи (рядок 2120 Звіту про фінансові результати).

У 2020 році доходи від іншої операційної діяльності були у вигляді прибутку від курсової різниці за монетарними активами в іноземній валюті (в дол. США) та склали 11 тис. грн.

У 2019, 2018 роках доходів від іншої операційної діяльності не було. В табл. 6.1 наведена інформація щодо інших фінансових доходів за 2018, 2019 та 2020 роки.

Таблиця 6.1.

Інші фінансові доходи (рядок 2220 Звіту про фінансові результати), тис. грн.

2020	2019	2018
------	------	------

Проценти 1 131, а саме: за депозитами - 483, за облігаціями - 648	Проценти 1 002, а саме: за депозитами - 617, за облігаціями - 385	Проценти 748, а саме: за депозитами - 460, за облігаціями - 288
---	---	---

Інші доходи (рядок 2240 Звіту про фінансові результати), тис. грн.

У 2020 році у складі інших доходів був дохід від оцінки активів за вирахуванням втрат в сумі 94 тис. грн. У 2019 році інші доходи склали 465 тис. грн. - дохід від реалізації фінансових інвестицій. У 2018 році інші доходи склали 2 125 тис. грн., у тому числі - дохід від оцінки фінансових активів за вирахуванням втрат в сумі 8 тис. грн. та дохід від реалізації фінансових інвестицій у сумі 2 117 тис. грн.

6.1.2. Витрати

Інформація про адміністративні витрати за 2018, 2019 та 2020 роки наведена в табл. 6.2.

Таблиця 6.2.

Адміністративні витрати (рядок 2130 Звіту про фінансові результати), тис. грн.

Стаття зобов'язань	2020	2019	2018
Винагорода за управління активами	267	230	199
Винагорода за адміністрування	45	38	33
Винагорода зберігача	49	42	37
Винагорода торговця	1	1	2
Винагорода аудитора	23	13	10
РАЗОМ	385	324	281

Інші операційні витрати (рядок 2180 Звіту фінансові результати)

У 2020 році інших операційних витрат не було. В 2019 році інші операційні витрати склали 4 тис. грн. та включали збитки від продажу валюти в сумі 1 тис. грн. та збитки від курсової різниці в сумі 3 тис. грн.; у 2018 році інші операційні витрати склали 9 тис. грн. та включали збитки від продажу валюти в сумі 2 тис. грн. та збитки від курсової різниці в сумі 7 тис. грн.

Ці витрати пов'язані з тим, що в 2019, 2018 роках в активах Фонду знаходились валютні облігації внутрішньої державної позики, за якими отримувались доходи в дол. США.

Інші витрати (рядок 2270 Звіту про фінансові результати)

У 2020 році втрати від зміни вартості фінансових інструментів склали 851 тис. грн.

У 2019 році інші витрати склали 1 139 тис. грн. та включали вартість реалізованих фінансових інвестицій у сумі 465 тис. грн., втрати від зміни вартості фінансових активів у сумі 192 тис. грн. та втрати від зміни вартості фінансових інструментів у сумі 482 тис. грн.

У 2018 році інші витрати склали 2 583 тис. грн. та включали вартість реалізованих фінансових інвестицій у сумі 2 104 тис. грн., а також втрати від зміни вартості фінансових інструментів у сумі 479 тис. грн.

6.1.3. Прибуток

Прибуток (рядок 2350 Звіту фінансові результати) від усіх видів діяльності в 2018 - 2020 роках дорівнював нулю.

6.2. Баланс (Звіт про фінансовий стан)

6.2.1. Інвестиційна нерухомість Фонду

У 2020 році Фонд придбав дві земельні ділянки з метою отримання у майбутньому доходів від орендної плати. Станом на звітну дату інвестиційна нерухомість Фонду облікована за собівартістю в сумі 830 тис. грн., яка є ринковою вартістю (рядок 1015 Балансу).

6.2.2. Фінансові інвестиції Фонду

Станом на 31.12.2020 року до складу фінансових інвестицій Фонду входять ОВДП, облігації місцевих позик та облігації українських емітентів. Облігації оцінені за амортизованою вартістю за моделлю ефективної ставки процента через відсутність офіційного біржового курсу організатора торгів на звітну дату. Інформація про довгострокові фінансові інвестиції наведена в табл. 6.3, про поточні фінансові інвестиції – в табл. 6.4

Таблиця 6.3

Довгострокові фінансові інвестиції Фонду (рядок 1035 Балансу), тис. грн.

На 31.12.2020	На 31.12.2019	На 31.12.2018
470, з них:		306, з них:
ОВДП 80	Відсутні	ОВДП 0
Облігації місцевих позик 390		Облігації місцевих позик 0
Облігації українських емітентів 0		Облігації українських емітентів 306

Таблиця 6.4

Поточні фінансові інвестиції (рядок 1160 Балансу), тис. грн.

На 31.12.2020	На 31.12.2019	На 31.12.2018
4 553, з них:	4 089, з них:	3 537, з них:
ОВДП 4 553	ОВДП 3 782	ОВДП 3 537
Облігації українських емітентів 0	Облігації українських емітентів 307	

6.2.3. Дебіторська заборгованість Фонду за розрахунками з нарахованих доходів

Інформація про дебіторську заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів наведена в табл. 6.5.

Таблиця 6.5

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів (рядок 1140 Балансу), тис. грн.

На 31.12.2020	На 31.12.2019	На 31.12.2018
Проценти за депозитами - 18	Проценти за депозитами - 23	Проценти за депозитами - 20

6.2.4. Гроші та їх еквіваленти Фонду

Інформація про гроші та їх еквіваленти наведена в табл. 6.6.

Таблиця 6.6

Гроші та їх еквіваленти (рядок 1165 Балансу), тис. грн.

На 31.12.2020	На 31.12.2019	На 31.12.2018
4 333, з них:	4 093, з них:	3 341, з них:
Поточний рахунок 19	Поточний рахунок 53	Поточний рахунок 32
Депозитні рахунки 4 314	Депозитні рахунки 4 040	Депозитні рахунки 3 309

6.2.5. Поточні зобов'язання Фонду

Інформація про поточні зобов'язання Фонду наведена в табл. 6.7.

Таблиця 6.7

Поточні зобов'язання Фонду (рядки 1615, 1690 Балансу), тис. грн. (за сумою погашення)

Стаття зобов'язань	На 31.12.2020	На 31.12.2019	На 31.12.2018
--------------------	---------------	---------------	---------------

Винагорода за управління активами	24	21	18
Винагорода за адміністрування	4	3	3
Винагорода зберігача	4	4	3
Інші поточні зобов'язання	0	0	1
РАЗОМ	32	28	25

6.2.6. Чиста вартість активів Фонду та валюта Балансу

Інформація про чисту вартість активів Фонду наведена в табл. 6.8.

Таблиця 6.8

Чиста вартість активів (ЧВА) Фонду (рядок 1800 Балансу), тис. грн.

ЧВА на 31.12.2020	ЧВА на 31.12.2019	ЧВА на 31.12.2018
10 172	8 177	7 179

Валюта Балансу Фонду на кінець звітного періоду склала 10 204 тис. грн., на початок звітного періоду – 8 205 тис. грн. Валюта Балансу Фонду на початок попереднього звітного періоду складала 7 204 тис. грн.

6.2.7. Структура активів Фонду на звітну дату

Інформація щодо структури активів Фонду наведена в табл. 6.9.

Таблиця 6.9

Структура активів Фонду на звітну дату 31.12.2020

Актив	Сума, тис. грн.	Частка в активах, %
Інвестиційна нерухомість	830	8,13
Депозити Банків	4 314	42,28
ОВДП гривневі	2 840	27,83
ОВДП валютні	1 793	17,57
Облігації місцевих позик	390	3,82
Поточний рахунок	19	0,19
Дебіторська заборгованість	18	0,18
РАЗОМ	10 204	100,00

6.3. Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

6.3.1. Рух коштів в результаті операційної діяльності

Рух пенсійних коштів

У рядку 3010 «Надходження від цільового фінансування» Звіту про рух грошових коштів в 2020, 2019, 2018 роках відображено надходження пенсійних коштів. На нашу думку, ця стаття звіту найкраще підходить за суттю. Складові надходжень пенсійних коштів наведені в табл. 6.10.

Таблиця 6.10

Складові надходжень пенсійних коштів, тис. грн.

Стаття надходжень пенсійних коштів	2020	2019	2018
Пенсійні внески вкладників Фонду	1 312	506	443
Переведення з інших НПФ	70	240	519
РАЗОМ	1 382	746	962

У рядку 3095 «Інші надходження у результаті операційної діяльності» Звіту про рух грошових коштів у 2020 році відображена сума повернутої для уточнень реквізитів пенсійної

виплати в сумі 3 тис. грн. У 2018 році відображено 1 тис. грн. – це суми зайво сплачених процентів за депозитом. У 2019 році таких надходжень коштів не було.

У рядку 3100 «Витрачання на оплату товарів (робіт, послуг)» Звіту про рух грошових коштів відображено витрачання коштів на оплату винагород за послуги у сумі 380 тис. грн. у 2020 році, 321 тис. грн. - у 2019 році та 276 тис. грн. - у 2018 році.

У рядку 3115 «Витрачання на оплату зобов'язань з податків і зборів» Звіту про рух грошових коштів відображені утримані з пенсійних виплат учасникам Фонду суми податку на доходи фізичних осіб та військового збору, які склали 47 тис. грн. у 2020 році, 21 тис. грн. – у 2019 році та 39 тис. грн. - у 2018 році.

У рядку 3150 «Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами» Звіту про рух грошових коштів у 2020, 2019 та 2018 роках відображені суми пенсійних виплат. На нашу думку, ця стаття звіту найкраще підходить за суттю.

У 2020 році загальна сума пенсійних виплат учасникам Фонду після утримання податку на доходи фізичних осіб та військового збору склала 195 тис. грн., у 2019 році склала 85 тис. грн. У 2018 році загальна сума пенсійних виплат склала 195 тис. грн., у тому числі виплата спадку в сумі 33 тис. грн. та пенсійні виплати учасникам Фонду на суму 162 тис. грн. після утримання податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

У рядку 3190 «Інші витрачання у результаті операційної діяльності» Звіту про рух грошових коштів у 2020 році склали втрати від продажу валюти в сумі 1 тис. грн., у 2019 році у складі інших витрачань показано переведення пенсійних коштів в інші недержавні пенсійні фонди в сумі 124 тис. грн.; в 2018 році - 3 тис. грн., у тому числі переведення пенсійних коштів в інші недержавні пенсійні фонди в сумі 1 тис. грн. та втрати при продажу валюти в сумі 2 тис. грн.

6.3.2. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

У 2018 році Фонд отримав 92 тис. грн. від продажу фінансових інвестицій (рядок 3200 «Надходження від реалізації фінансових інвестицій» Звіту про рух грошових коштів). У 2020 та 2019 роках таких надходжень коштів не було.

Склад надходжень від отриманих відсотків наведений у табл. 6.11.

Таблиця 6.11

Надходження від отриманих відсотків» (рядок 3215 Звіту про рух грошових коштів), тис. грн.

Стаття надходжень коштів	2020	2019	2018
Проценти за депозитами	488	613	474
Проценти за облігаціями внутрішньої державної позики	560	328	244
Проценти за облігаціями місцевих позик	31	0	0
Проценти за облігаціями українських емітентів	57	57	43
РАЗОМ	1 136	998	761

Від погашення облігацій у Фонд надійшло в 2020 році 4 111 тис. грн., в тому числі від погашення облігацій внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) 3 811 тис. грн. та 300 тис. грн. від погашення облігацій ПАТ «Укрпошта». Від погашення ОВДП у 2019 році надійшло 5 820 тис. грн. та в 2018 році - 702 тис. грн. (рядок 3250 «Інші надходження у результаті інвестиційної діяльності» Звіту про рух грошових коштів).

У 2020 році Фонд витратив 4 950 тис. грн. на придбання фінансових інвестицій, у 2019 році - 6 258 тис. грн. та в 2018 році - 1 662 тис. грн. (рядок 3255 «Витрачання на придбання фінансових інвестицій» Звіту про рух грошових коштів).

У 2020 році на придбання інвестиційної нерухомості (земельні ділянки) Фонд витратив 830 тис. грн. (рядок 3260 «Витрачання на придбання необоротних активів» Звіту про рух грошових коштів).

У рядку 3410 «Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів» Звіту про рух грошових коштів у 2020 році відображено збільшення залишку грошових коштів у сумі 11 тис. грн. в результаті перерахунку іноземної валюти при зміні валютних курсів. У 2019 році відображено мінус 3 тис. грн., а в 2018 році - мінус 7 тис. грн. (відповідні суми зменшення залишку грошових коштів у результаті перерахунку іноземної валюти від зміни валютних курсів протягом відповідних звітних періодів).

7. Розкриття іншої інформації

7.1. Умовні зобов'язання та невизнані контрактні зобов'язання

Фонд не має умовних активів і зобов'язань, а також і невизнаних контрактних зобов'язань. Станом на 31.12.2020 року у Фонду немає судових позовів, які були б вчинені ним проти третіх сторін, або позовів, вчинених проти Фонду.

7.2. Ступінь повернення дебіторської заборгованості та інших фінансових активів

Внаслідок ситуації, яка склалась в економіці України, а також як результат економічної нестабільності, що склалась на дату балансу, існує ймовірність того, що активи не зможуть бути реалізовані за їхньою балансовою вартістю в ході звичайної діяльності Фонду.

Ступінь повернення цих активів у значній мірі залежить від ефективності заходів, які знаходяться поза зоною контролю Фонду.

7.3. Розкриття інформації про пов'язані сторони

Пов'язаними сторонами вважають осіб, одна з яких має можливість контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових рішень іншою стороною, як це визначено в МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони».

У відповідності до абзацу v) п. 9 МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони» Фонд як суб'єкт господарювання, що звітує, може бути прирівняний до програми виплат і тоді працедавці-спонсори є пов'язаними з ним сторонами.

У 2020 році ТОВ «Торговий дім «Насіння» як засновник і вкладник Фонду сплатило пенсійні внески на користь своїх співробітників у сумі 224 тис. грн., ТДВ "НДІ "АМФІТОН" (правонаступник засновника й вкладника ПАТ «НДІ ПРЕА») – 97 тис. грн.

7.4. Цілі та політики управління ризиками

Організацію системи управління ризиками Фонду здійснює Товариство з обмеженою відповідальністю «КОМПАНІЯ З УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ «ОПТИМА-КАПІТАЛ» (далі – Компанія) відповідно до укладеного із Фондом договору про управління активами та відповідно до інвестиційної декларації Фонду. При цьому Компанія дотримується внутрішніх правил та процедур оцінки і управління ризиками, пов'язаними з інвестуванням пенсійних активів Фонду відповідно до вимог Положення про вимоги до особи, яка провадить діяльність з управління пенсійними активами щодо дотримання внутрішніх правил та процедур оцінки і управління ризиками, пов'язаними з інвестуванням пенсійних активів, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25 вересня 2012 року № 1282, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 жовтня 2012 року за № 1728/22040.

Управління ризиками Фондом здійснюється на основі розуміння причин виникнення ризику, кількісної оцінки його можливого впливу на вартість чистих активів та застосування інструментарію щодо його пом'якшення.

Основними цілями Компанії при управлінні ризиками Фонду є:

- забезпечення реалізації стратегії розвитку Фонду;

- своєчасна адаптація Фонду та Компанії до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі;
- забезпечення ефективного функціонування Фонду;
- забезпечення інтересів учасників Фонду.

Компанія усвідомлює, що інвестиційна діяльність пов'язана з ризиками і вартість чистих активів у мінливому ринковому середовищі може суттєво змінитись унаслідок впливу суб'єктивних та об'єктивних чинників, вірогідність і напрям впливу яких заздалегідь точно передбачити неможливо. Такі ризики умовно поділяються на дві основні групи: фінансові ризики та операційні ризики.

Фінансові ризики - це сукупність ризиків, пов'язаних безпосередньо з діяльністю з управління активами Фонду, до яких належать, у тому числі такі підгрупи ризиків:

1) системний ризик – це ризик, пов'язаний зі станом і динамікою розвитку економіки загалом, що певною мірою відбивається на дохідності всіх без винятку цінних паперів та фінансових інструментів, що обертаються на ринку цінних паперів та інших фінансових ринках, спричинені кон'юктурою та особливостями фінансового ринку. На наше переконання, цей вид ризику мав суттєві негативні наслідки протягом останніх років і залишається суттєвим на наступні періоди;

2) кредитний ризик – ризик того, що одна сторона контракту за фінансовим інструментом не зможе виконати зобов'язання і це буде причиною виникнення фінансового збитку іншої сторони. Кредитний ризик притаманний таким фінансовим інструментам як депозитні рахунки в банках, облігації та дебіторська заборгованість.

Враховуючи події останніх років, ми припускаємо ймовірність настання ризикової події за індивідуальним кредитним ризиком щодо окремих недержавних вітчизняних банків. Для зниження наслідків настання таких подій ліміт розміщення активів в одному банку не перевищує 10% від активів Фонду.

Ми оцінюємо як незначний ризик недобросовісності контрагента враховуючи те, що депозитні договори укладаються з ліцензованими НБУ банківськими установами, які мають відповідний до законодавства кредитний рейтинг, а купівля-продаж цінних паперів здійснюється виключно на біржі за принципом поставки проти оплати.

Очікуємо низьку вірогідність кредитного ризику щодо державних цінних паперів, депозитів, що розміщені в державних банках та банках з іноземним капіталом. Ризики вкладень у банки з українським капіталом, як і загальна стійкість банківської системи України, значно поліпшились після виводу з ринку неплатоспроможних банків;

3) інвестиційний (ринковий) – це ризик збитків, який виникає в результаті несприятливих змін у цінах (ринковій вартості) цінних паперів або інших фінансових інструментів, які знаходяться в портфелі Фонду, змін процентних ставок (кривих доходності) фінансових інструментів, які придбаються в активи Фонду, а також змін співвідношення вартості валют (валютних курсів), у яких виражені фінансові інструменти в активах Фонду.

Ми вважаємо рівень загрози виникнення цього виду ризику незначним у зв'язку з тим, що 45,40% активів Фонду вкладено в облігації внутрішньої державної позики (в т.ч. 17,57% - валютні), 42,28% - у банківські депозити, 8,13% - у нерухомість, 3,82% - в облігації місцевих позик.

За нашим переконанням, ймовірна зміна процентних ставок протягом наступного періоду може бути обумовлена впливом системного ризику;

Станом на 31 грудня 2020 року офіційний курс долара становить 28,2746 грн. за 1 долар США. У державному бюджеті на 2021 рік прогнозовано збільшення середньорічного курсу гривні до 29,1 грн. за долар. Виходячи із загальної економічної ситуації в Україні, вірогідність отримання збитків від знецінення валютних активів дуже мала.

У табл. 7.1 наведена інформація щодо облігацій внутрішньої державної позики, що знаходяться в активах Фонду на звітну дату.

*Структура портфелю облігацій внутрішньої державної позики Фонду на 31.12.2020 р.
за строком повернення, грн.*

Дата погашення	Кількість	Балансова вартість	Частка в активах, %
11.08.2021	529	576 541,23	5,65
19.05.2021	97	93 708,79	0,92
11.02.2021	62	1 793 078,32	17,57
20.01.2021	853	916 087,88	8,98
17.11.2021	935	1 008 556,45	9,88
24.03.2021	154	164 532,06	1,61
12.10.2022	73	80 219,70	0,79
РАЗОМ	2 703	4 632 724,43	45,40

Дані ОВДП мають рейтинг з прогнозом - стабільний та позитивний - та характеризуються високою ліквідністю на ринку цінних паперів України;

4) ризик ліквідності – це поточний чи майбутній ризик фінансових втрат Фонду, який може виникнути внаслідок неможливості використання пенсійних активів як безпосереднього засобу платежу або неспроможності їх швидкого переведення у грошову форму без істотної втрати своєї поточної ринкової вартості.

Ймовірності настання ризикової події мінімальна у зв'язку з тим, що 42,28% активів Фонду знаходяться у вигляді строкових вкладів на депозитних рахунках у банках, за якими щомісяця виплачуються відсотки та/або настає термін їх повернення.

В табл. 7.2 наведена інформація щодо депозитів, що знаходяться в активах Фонду на звітну дату.

Таблиця 7.2

Структура портфелю депозитів Фонду станом на 31.12.2020 р. за строком повернення

Термін повернення	Сума, грн.	Частка в активах, %	Рейтинг банку
04.01.2021	65 000,00	0,64	BBB+
11.01.2021	165 000,00	1,62	uaAA
13.01.2021	30 000,00	0,29	uaAA
03.02.2021	484 000,00	4,74	BBB+
03.02.2021	468 000,00	4,59	uaAA+
10.02.2021	13 000,00	0,13	BBB+
10.02.2021	136 000,00	1,33	uaAA
12.02.2021	217 000,00	2,13	BBB+
15.02.2021	44 000,00	0,43	uaAA
19.02.2021	19 000,00	0,19	uaAA
26.02.2021	17 000,00	0,17	BBB+
01.03.2021	25 000,00	0,25	uaAA
04.03.2021	85 000,00	0,83	BBB+
09.03.2021	176 000,00	1,73	uaAA
05.04.2021	512 000,00	5,02	uaA+
05.04.2021	50 000,00	0,49	uaA+
09.04.2021	13 000,00	0,13	BBB+
19.04.2021	358 000,00	3,51	uaA+
17.05.2021	25 000,00	0,25	uaAA

17.05.2021	482 000,00	4,72	uaAA
21.05.2021	279 000,00	2,73	uaAA
24.05.2021	53 000,00	0,52	uaAA+
24.05.2021	76 000,00	0,75	uaAA+
25.05.2021	315 000,00	3,09	uaAA+
14.06.2021	15 000,00	0,15	uaAA
15.06.2021	16 000,00	0,16	BBB+
22.06.2021	85 000,00	0,83	uaAA
23.06.2021	56 000,00	0,55	uaAA
25.06.2021	35 000,00	0,34	uaAA
РАЗОМ	4 314 000,00	42,31	

Депозитні рахунки розміщені в банках, що надійні. Рейтинговий ризик визнано як низький.

Прострочених фінансових активів на звітну дату нема.

Основою управління ризиками Фонду є дотримання Компанією обмежень щодо використання активів Фонду, диверсифікація активів та дотримання лімітів на вкладення в акції та інші фінансові інструменти відповідно до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» та Інвестиційної декларації Фонду, в тому числі граничних розмірів витрат за рахунок активів Фонду.

Операційний ризик – це ризик виникнення збитків, які є наслідком недосконалої роботи внутрішніх процесів (систем) в Фонді, Ради Фонду, як органу управління та контролю, або є результатом зовнішнього впливу. Члени Ради Фонду мають діючі кваліфікаційні свідоцтва відповідно до вимог законодавства та їх кандидатури погодженні Нацкомфінпослуг. Вплив інших складових операційного ризику оцінюється і визначається суб'єктами недержавного пенсійного забезпечення, які надають відповідні послуги Фонду.

8. Операційні сегменти

Протягом 2020 року Фонд здійснював діяльність в одному географічному та бізнес-сегменті, отже Додаток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» не готувався.

9. Вплив інфляції на монетарні статті

Фонд прийняв рішення не проводити перерахунок фінансової звітності за 2020, 2019, 2018 роки згідно з МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції». Якісні макроекономічні показники підтверджують висновок, що Україна не є гіперінфляційною країною, але потребує уваги і подальшого контролю на предмет застосування МСБО 29.

10. Події після дати Балансу

Після 31 грудня 2020 року до дати затвердження фінансової звітності не відбувалося подій, які могли би вплинути на фінансовий стан Фонду.

Голова Ради фонду

Тичинська Л. П.

Генеральний директор ТЗОВ «КУА «ОПТИМА – КАПІТАЛ»

Щербаков О. В.

Головний бухгалтер ТЗОВ «КУА «ОПТИМА – КАПІТАЛ»

Кухар Т.М.